

Μπορούν τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα να συμβάλουν θετικά στην κρίση των προσφύγων ;
Μάθετε περισσότερα στο νέο άρθρο του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Οι ηγέτες και οι πολίτες αναγνωρίζουν πως χωρίς την Ευρωπαϊκή Ένωση και την ενότητά της, δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της τρομοκρατίας, των μεταναστών και των προσφύγων- Federica Mogherini, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τους τελευταίους μήνες, οι ειδήσεις που σχετίζονται με την κρίση των προσφύγων έχουν δημιουργήσει μια μοιραία και καταθλιπτική εικόνα της ευρωπαϊκής πραγματικότητας: χάος και τραγωδία στα σύνορα και αυξανόμενες εντάσεις στο εσωτερικό των χωρών της ΕΕ μεταξύ ντόπιων και αποξενωμένων προσφύγων. Ωστόσο, ενώ οι ειδήσεις στο θέμα αυτό τείνουν να είναι αρνητικές, υπάρχουν πολλές άλλες θετικές εξελίξεις που όμως δεν βλέπουν την δημοσιότητα. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση πχ, είναι ένας τομέας που δεν εμφανίζεται συχνά στα πρωτοσέλιδα, αλλά θα μπορούσε να επιφέρει μεταβολές στην τρέχουσα πραγματικότητα. Είναι λοιπόν τα συστήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσής μας σε θέση να προσφέρουν περισσότερα;

Πριν απαντηθεί αυτό το ερώτημα, είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό το πλαίσιο του προβλήματος, καθώς και να διαγνωστεί τι μπορεί να προσφέρει η τριτοβάθμια εκπαίδευση, και τι έχει ήδη γίνει.

Η εικοστή πρώτη του Δεκέμβρη του 2015 σηματοδότησε ένα συμβολικό ορόσημο: πάνω από ένα [εκατομμύριο πρόσφυγες](#) εισήλθαν κατά τη μέρα αυτή στην Ευρώπη.

Αυτός ο τεράστιος αριθμός προέρχεται σε μεγάλο βαθμό από τη συριακή σύγκρουση, όπου το ήμισυ του προπολεμικού πληθυσμού της χώρας των 23 εκατομμυρίων έχουν αναγκαστεί να απομακρυνθούν από τα σπίτια τους και ένα μεγάλο μέρος από αυτούς να εγκαταλείψουν τη ίδια τη χώρα. Επίσης ανάμεσα στους πρόσφυγες είναι και κάτοικοι από χώρες όπως το Αφγανιστάν, το Ιράκ, τη Λιβύη, τη Σομαλία και το Σουδάν που φεύγουν ένεκα της φτώχειας και των συγκρούσεων που μαστίζουν τις χώρες αυτές.

Οι αριθμοί των προσφύγων που φτάνουν στην Ευρώπη δεν έχουν προηγούμενο. Σύμφωνα με τα

στοιχεία της [Eurostat](#), η Γερμανία, Ουγγαρία, Σουηδία, Ιταλία και Αυστρία μαζί, αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το [75 τοις εκατό](#) του συνόλου των αιτούντων άσυλο στην ΕΕ. Ωστόσο, οι υπόλοιπες χώρες είχαν λιγότερο από το 2 τοις εκατό των αιτήσεων, πράγμα που κατοπτρίζει μία πολύ δυσανάλογη κατανομή των προσφύγων.

Σύμφωνα με [ορισμένες αναφορές](#), ένα σημαντικό ποσοστό των προσφύγων που φθάνουν στην Ευρώπη είναι καλά εκπαιδευμένοι νέοι ενήλικες, πρόθυμοι να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους. Για αυτούς τους ανθρώπους, η τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχει δυνατότητες για γρήγορη ενσωμάτωση στις κοινωνίες, προσφέροντας οφέλη για όλους.

Οι χώρες υποδοχής έχουν την ευκαιρία να αξιοποιήσουν το ταλέντο και τις δυνατότητες των νεοεισερχόμενων, ενώ οι προσοντούχοι πρόσφυγες μπορούν αργότερα να χρησιμοποιούν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους για να συμβάλουν στην ανοικοδόμηση της χώρας καταγωγής τους.

Μεμονωμένα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν επίσης να επωφεληθούν από μια ώθηση της [“διεθνοποίησης εντός της χώρας”](#), που μακροπρόθεσμα να συμβάλει στην ευρωπαϊκή οικονομία με την ανάπτυξη βιώσιμων σχέσεων με ιδρύματα σε χώρες που τώρα σπαράσσονται από συγκρούσεις.

Πρόσφατα έχουν δημιουργηθεί πολλαπλά προγράμματα που επιδιώκουν να βοηθήσουν τους πρόσφυγες και τους μετανάστες συμπεριλαμβανομένων και € 12.000.000 για προσφορά υποτροφιών [της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) προς Σύριους της Μέσης Ανατολής. Όπως καταδεικνύουν τα [στοιχεία υποδοχής προσφύγων](#) της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, πολλά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την υποστήριξη των προσφύγων στις κοινότητές τους. Παρόλα αυτά, πολλοί πρόσφυγες με δυνατότητες φοίτησης δεν έχουν ενσωματωθεί σε ιδρύματα. Τι είναι λοιπόν αυτό που εμποδίζει τη διαδικασία προσαρμογής τους;

Αν και οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες προσβλέπουν σε πιο ανοικτή και προσιτή τριτοβάθμια εκπαίδευση, στοιχεία από την [Έκθεση της Μπολόνια](#) για την εφαρμογή της διαδικασίας, δείχνουν ότι η στρατηγική και οι ενέργειες για διευκόλυνση της πρόσβασης μειονεκτούντων μαθητών είναι ελλιπής - και αυτό μπορεί να επηρεάσει τους πρόσφυγες φοιτητές.

Τα Ιδρύματα μπορούν επίσης να υποστηρίξουν ότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να εγγραφούν πρόσφυγες οι οποίοι δεν έχουν καμία τεκμηρίωση των προηγούμενων προσόντων τους. Αυτό είναι ένα πραγματικό πρόβλημα, αλλά δεν είναι και κάτι καινούργιο, αφού η ΕΕ με τα εθνικά κέντρα αναγνώρισης (ENIC - NARICs) στηρίζει τις χώρες και τα θεσμικά όργανα για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων.

Αν και τα έγγραφα μπορεί να μην είναι διαθέσιμα, υπάρχουν τρόποι αξιολόγησης της επάρκειας των προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω συνεντεύξεων, ειδικών εξετάσεων ή εξετάσεων επάρκειας όπως γίνεται σε χώρες όπως η [Νορβηγία](#). Παρόλα αυτά, η έκθεση του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ για το 2015 αναφορικά με την [Εκπαίδευση Ενηλίκων](#) δείχνει ότι, ακόμα και

για τους ντόπιους φοιτητές, οι μηχανισμοί για αναγνώριση προηγούμενης μάθησης είτε δεν υπάρχουν είτε σπάνια εφαρμόζονται.

Και ενώ η συμβατική τριτοβάθμια εκπαίδευση παλεύει για το θέμα αναγνώρισης, η οργάνωση Ανώτατης Εκπαίδευσης [Kiron Open Higher Education](#), μία ΜΚΟ με έδρα το Βερολίνο, κατάφερε να εγγράψει περισσότερους από 1 000 πρόσφυγες κατά τον Οκτώβριο του 2015 μόνο, μέσω του διαδικτυακού πανεπιστημίου της, χωρίς να ζητήσει οποιαδήποτε έγγραφα, εκτός από απόδειξη της ιδιότητας του πρόσφυγα. Η Kiron προσφέρει στους πρόσφυγες σπουδαστές προπαρασκευαστικά μαθήματα για το πανεπιστήμιο, γλωσσική κατάρτιση, ψυχολογική υποστήριξη, καθώς και μια σειρά από διευκολύνσεις - όλα αυτά χρηματοδοτούνται μέσω δωρεών.

Η συμβολή από μη κυβερνητικούς οργανισμούς όπως τη Kiron ή την [SPARK](#) - μια ολλανδική οργάνωση που παρέχει ανώτατη εκπαίδευση και οικονομική στήριξη σε πρόσφυγες φοιτητές σε ολόκληρη την Τουρκία, τον Λίβανο και την Ιορδανία - είναι εντυπωσιακή και απαραίτητη. Πάνω απ' όλα, καταδεικνύει ότι, όταν υπάρχει θέληση, υπάρχει τρόπος.

Όποιες και αν είναι οι πολιτικές λύσεις που θα βρεθούν για την αντιμετώπιση της συνεχιζόμενης κρίσης, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ευρώπης μπορούν να κάνουν μια σημαντική διαφορά στις ζωές των ανθρώπων που βρίσκονται τώρα σε δύσκολες συνθήκες.

Ο Jean Claude Juncker, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δήλωσε το [Σεπτέμβριο του 2015](#) ότι "τώρα είναι η ώρα για τολμηρή, αποφασιστική και συντονισμένη δράση". Μια εβδομάδα είναι πολύς καιρός στην πολιτική, και πολλά μπορεί να έχουν αλλάξει από το Σεπτέμβριο του 2015 αναφορικά με την αντίληψή μας για την προσφυγική κρίση. Παρόλα αυτά εξακολουθεί να μην υπάρχει καλύτερη ευκαιρία από τώρα για την τριτοβάθμια εκπαίδευση να ανταποκριθεί σε αυτό το κάλεσμα για δράση.

Συγγραφείς: Sanja Sontor και David Crosier-Δίκτυο ΕΥΡΥΔΙΚΗ, κεντρικά γραφεία

Μετάφραση στα Ελληνικά: Μόνικα Περικλέους